Valsts ieņēmumu dienests

Metodiskais materiāls

NODOKĻI NO AUTORATLĪDZĪBAS 2025. gadā



Materiāls sagatavots: 28.12.2021.
Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 22.09.2025

Saturs

Vispārīgi jautājumi 3
1. Autoratlīdzība autortiesību mantiniekam 5
2. Autoratlīdzība, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas 7
3. Autoratlīdzība, ja nav reģistrēta saimnieciskā darbība 8
4. Autoratlīdzība, ja ir reģistrēta saimnieciskā darbība 10
4.1. Saimnieciskās darbības veicējs vispārējā nodokļu režīmā 11
4.1.1. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 11
4.1.2. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis 13
4.2. Saimnieciskās darbības veicējs mikrouzņēmumu nodokļa režīmā 15
Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 16
Nodokļu maksāšanas režīmu salīdzinājums 18
Saistošie normatīvie akti 22

Vispārīgi jautājumi

Nodokļu piemērošanai izšķir šādus autoratlīdzības saņemšanas veidus:

- autortiesību mantiniekam un citu autortiesību pārņēmējam (turpmāk – autortiesību mantinieks) izmaksātā autoratlīdzība;
- autoratlīdzība, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas;
- autoratlīdzība, ko izmaksā personām, kurām nav reģistrēta saimnieciskā darbība;
- autoratlīdzība, ko izmaksā personām, kurām ir reģistrēta saimnieciskā darbība.

Reģistrējot saimniecisko darbību, var izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli (turpmāk – MUN).

Par ienākumiem no autoratlīdzības vispārējā gadījumā jāmaksā gan valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – VSAOI)*, gan iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk – IIN).
*VSAOI nav jāmaksā par autortiesību mantiniekam izmaksāto autoratlīdzību un autoratlīdzību, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas.

Ja autoratlīdzības saņēmējam (izņemot autortiesību mantinieku vai personu, kam autoratlīdzību izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas) nav darba attiecību un tā ienākumi, kam piemēro VSAOI, nesasniedz 2220 eiro ceturksnī, kā arī viņš nav iesniedzis prognozi ("Pašnodarbinātā apliecinājumu par plānotajiem ienākumiem") Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID), ka ienākumi nesasniegs 2220 eiro ceturksnī, autoratlīdzības saņēmējam ir papildus jāmaksā minimālās VSAOI no 2220 eiro un faktisko ienākumu starpības.

Gan reģistrētai saimnieciskajai darbībai vispārējā nodokļu režīmā, gan autoratlīdzībai, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, VSAOI un IIN aprēķināšanai no autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) par literatūras, zinātnes vai mākslas darbu radīšanu un no atlīdzības par atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu radīšanu ņem vērā **nosacītos izdevumus 25 % vai 50 % apmērā** no autoratlīdzības atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida[1]:

Izdevumu norma	Autordarbs, par kuru tiek izmaksāta autoratlīdzība	Autors vai izpildītājs
50 %	par dramatiskiem, muzikāli dramatiskiem darbiem, horeogrāfiskiem darbiem un to izpildījumiem	teātra režisors, aktieris, cirka mākslinieks, horeogrāfs, dejotājs
	par muzikāliem darbiem ar tekstu vai bez tā, apdarēm, muzikāliem aranžējumiem un to izpildījumiem	mūziķis, komponists, dziedātājs, diriģents, orķestra mūziķis, komponists – apdares/aranžējuma autors
	par audiovizuāliem darbiem, ekranizācijām un to izpildījumiem	filmas/TV raidījuma režisors, operators, skaņu režisors, videomākslinieks, ekranizācijas režisors

[1] Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 10. panta pirmās daļas 4. punkts, Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 57. punkts.

	par zīmējumiem, gleznie cības, tēlniecības un grafikas, lietišķās mākslas darbiem, dekorācijām, scenogrāfijas, dizaina, fotogrāfiskiem darbiem un citiem mākslas darbiem	gleznotājs, tēlnieks, grafiķis, scenogrāfs, gaismu mākslinieks, dizainers (modes, interjera, tīmekļvietnes, vizuālo uzskates materiālu u. c.), kostīmu mākslinieks, fotogrāfs
	par arhitektūras darbu skicēm, metiem, projektiem	arhitekts
25 %	par literāriem darbiem (daiļliteratūras (prozas, dzejas, dramaturģijas), zinātniskiem, populārzinātniskiem, mācību un publicistikas darbiem, koncepcijām un runām) un to izpildījumiem, tai skaitā to izmantošanu masu informācijas līdzekļos	rakstnieks, preses žurnālists, žurnāla redaktors, literārais redaktors
	par scenārijiem un audiovizuālu darbu literāriem projektiem	filmu, raidījumu, pasākuma scenāriju autors
	par tulkojumiem, anotācijām, referātiem, kopsavilkumiem, dramatizējumiem un darbu krājumiem	tulkotājs, darbu krājumu sastādītājs (enciklopēdijas, antoloģijas, atlanti un tamlīdzīgi darbu krājumi)

No 2025. gada, ja kopējie gada ar nodokli apliekamie ienākumi (izņemot autoratlīdzību, ja nav reģistrēta saimnieciskā darbība[2] un ienākumu, par kuru maksā mikrouzņēmumu nodokli), kā arī ar nodokli neapliekamas dividendes un likvidācijas kvotas pārsniedz 200 000 eiro, gada ienākumu deklarācijā ienākuma pārsnieguma daļai piemēro **3 % papildu IIN**[3].

Informācija par nodokļa piemērošanu nerezidentam pieejama VID tīmekļvietnes sadaļā "IIN Informatīvie un metodiskie materiāli" / "Nodokļa piemērošanas kārtība" materiālā "Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no **nerezidentu** autoratlīdzības".

Ienākumu no **autortiesību vai blakustiesību objekta atsavināšanas**, ja persona atsavina tādu iepriekš norādīto objektu, **kurš nav šīs personas radīts**, uzskata par ienākumu no **kapitāla pieauguma**. Vairāk informācijas par kapitāla pieaugumu skatīt VID tīmekļvietnes sadaļā "Ienākuma nodoklis no kapitāla pieauguma".

VSAOI, IIN un MUN maksā vienotajā nodokļu kontā:

Saņēmējs:	*Valsts budžets (VID)*
Reģistrācijas numurs:	*90000010008*
BIC kods:	*TRELLV22*
Konts (IBAN):	*LV33TREL1060000300000*

[2] Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" pārejas noteikumu 200. punkts.
[3] Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 15.[1] pants.

Pēc deklarācijas iesniegšanas aprēķināto nodokli var samaksāt tiešsaistē, izmantojot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmas darba loga sadaļu "Maksājumi":



Ailē "**Summa**" norāda deklarācijā aprēķināto nodokli (summa var būt jau automātiski norādīta, ja deklarācija jau ir pieņemta) vai arī citu skaitli, ja tiek maksāts vienlaikus par vairākām deklarācijām vai iepriekšējiem parādiem.

Maksājuma mērķī var norādīt deklarācijas nosaukumu un taksācijas periodu.

Nospiežot pogu "**Maksāt**", ir iespēja izvēlēties savu banku un nodokli samaksāt tiešsaistē internetbankā.

1. Autoratlīdzība autortiesību mantiniekam



No autortiesību mantiniekam izmaksātās autoratlīdzības izmaksātājs, **nepiemērojot nosacītos izdevumus,** gada laikā ietur:

- **25,5 %** IIN ienākumam līdz 105 300 eiro gadā;
- **33 %** IIN ienākuma pārsnieguma daļai virs 105 300 eiro gadā.

Autoratlīdzības saņēmējam – autortiesību mantiniekam – iesniedzot gada ienākumu deklarāciju (turpmāk – GID), pārrēķina gada laikā ieturēto 25,5 % vai 33 % IIN atkarībā no gada kopējā apliekamā ienākuma apmēra.



GID iesniedzama VID nākamajā gadā no **1. marta līdz 1. jūnijam**. Ja kopējie gada ienākumi ir lielāki par 105 300 eiro, GID iesniedz no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam.

1. piemērs

Mārtiņš šogad saņem autoratlīdzību par mirušā tēva autordarbiem no vairākiem autoratlīdzības izmaksātājiem (kopumā 8800 eiro vērtībā). Autoratlīdzības izmaksātāji ir ieturējuši 25,5 % no katra maksājuma (kopā 2244 eiro).



Autoratlīdzības izmaksātājs iesniedz Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – EDS) paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām ar ienākuma veida kodu "1012"[4] līdz nākamā mēneša 15. datumam un samaksā nodokli vienotajā nodokļu kontā līdz 23. datumam.

[4] VID ienākumu veidu un papildu atvieglojumu veidu kodu saraksts.

1. Autoratlīdzība, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas



No autoratlīdzības, ko izmaksā **kolektīvā pārvaldījuma organizācijas,** autoratlīdzības izmaksātājs, **piemērojot nosacītos izdevumus**[5], gada laikā ietur:

- **25,5 %** IIN ienākumam līdz 105 300 eiro gadā;
- **33 %** IIN ienākuma pārsnieguma daļai virs 105 300 eiro gadā.

Kolektīvā pārvaldījuma organizāciju saraksts atrodams Kultūras ministrijas tīmekļvietnē.

Autoratlīdzības saņēmējam iesniedzot GID, pārrēķina gada laikā ieturēto 25,5 % vai 33 % IIN atkarībā no gada apliekamā ienākuma apmēra.



GID iesniedzama VID nākamajā gadā no 1. marta līdz 1. jūnijam. Ja kopējie gada ienākumi ir lielāki par 105 300 eiro, GID iesniedz no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam.

2. piemērs

Sabīnei ir autoratlīdzības līgums ar kolektīvās pārvaldības organizāciju par tulkošanas darbiem 500 eiro vērtībā. Autoratlīdzības izmaksātāji ir ieturējuši 95,63 eiro nodokli (25,5 % no (500 – 25 % no 500)) un izmaksā 404,37 eiro.



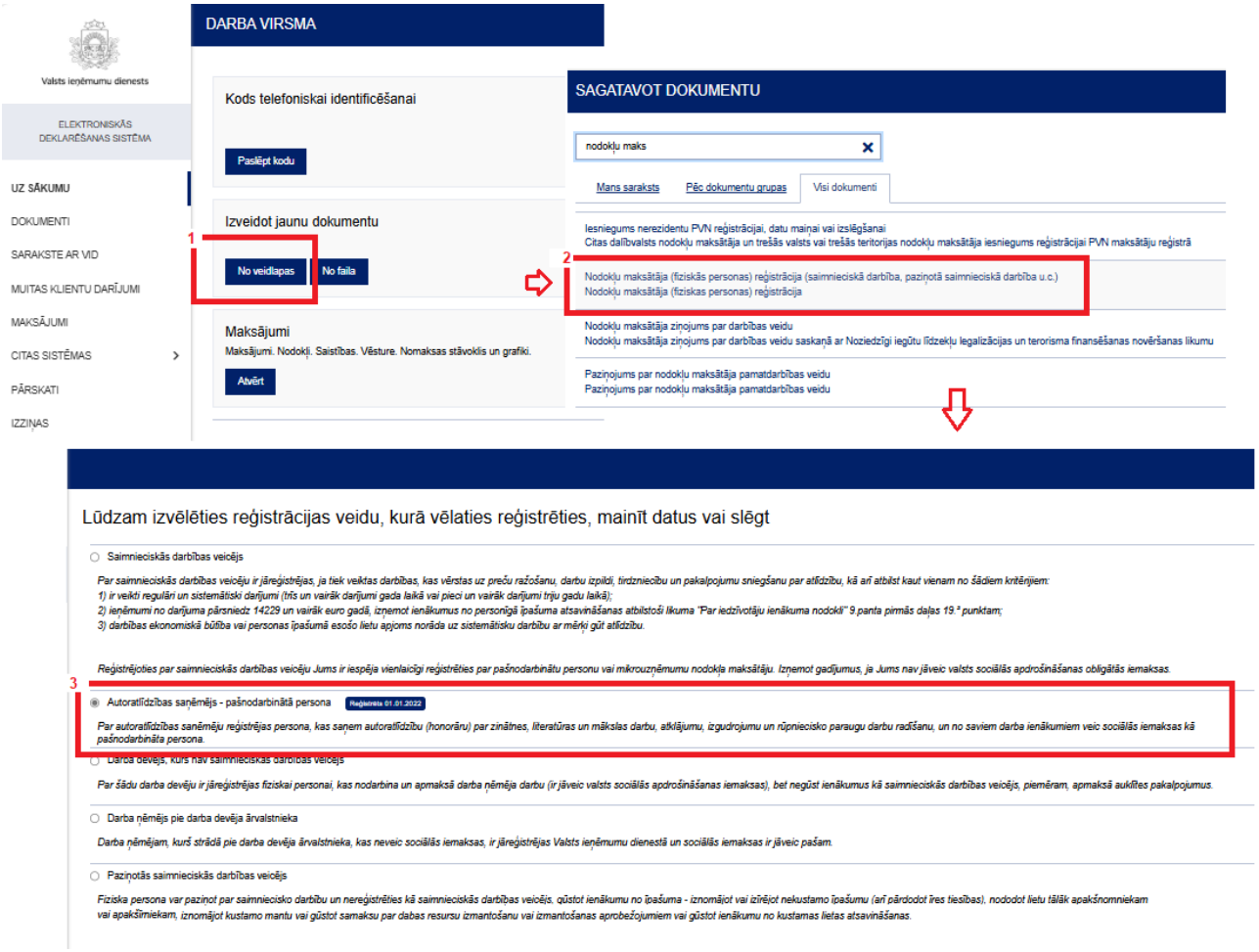
Autoratlīdzības izmaksātājs iesniedz EDS paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām ar ienākuma veida kodu "1003"[6] līdz nākamā mēneša 15. datumam un samaksā nodokli vienotajā nodokļu kontā līdz 23. datumam.

[5] Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 57. punkts.
[6] VID ienākumu veidu un papildu atvieglojumu veidu kodu saraksts.

2. Autoratlīdzība, ja nav reģistrēta saimnieciskā darbība

Ja autoratlīdzības saņēmējs izvēlas nereģistrēt saimniecisko darbību, viņš **reģistrējas par autoratlīdzības saņēmēju – pašnodarbinātu personu**, lai varētu VID iesniegt "Pašnodarbinātā apliecinājumu par plānotajiem ienākumiem" (pieejams EDS pie VSAOI dokumentiem). Pēc iesnieguma saņemšanas VID to nodod Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai (turpmāk – VSAA), kas savukārt autoratlīdzības saņēmējam neaprēķina minimālās VSAOI. Sīkāka informācija par minimālajām VSAOI sniegta šā metodiskā materiāla nodaļā "Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas".

Reģistrēties EDS var šādi:



Par saņemto autoratlīdzību šajā gadījumā **nav jāaprēķina pašnodarbinātās personas VSAOI** un **nav jāiesniedz pašnodarbinātā ziņojums**.



Ja autoratlīdzības saņēmējs izvēlas nereģistrēt saimniecisko darbību, autoratlīdzības izmaksātājs no autoratlīdzības, **nepiemērojot nosacītos izdevumus** vai nodokļa atvieglojumus, ietur **25 % nodokli.** Nodoklis ietver **80 % VSAOI** un **20 % IIN.**

3. piemērs

Izabella saņem autoratlīdzību 1000 eiro par preču zīmes nomu. Autoratlīdzības izmaksas brīdī ietur 250 eiro (25 % no 1000), un Izabella savā kontā saņem 750 eiro.

Autoratlīdzība, kam piemēro šādu nodokļu režīmu, netiek iekļauta GID, tai **nevar piemērot nodokļa atvieglojumus.**

Autoratlīdzības saņēmējs līdz nākamā gada **28. februārim** iesniedz EDS **autoratlīdzības saņēmēja deklarāciju** un iemaksā aprēķināto nodokli vienotajā nodokļu kontā līdz **23. jūnijam**:



- ja autoratlīdzības ienākums ir gūts ārvalstīs;
- ja autoratlīdzības ienākums ir gūts no personas, kas nav reģistrējusies VID kā saimnieciskās darbības veicēja[7].

4. piemērs

Marija 15. augustā ārvalstīs saņem autoratlīdzību 2000 eiro vērtībā, par kuru nav samaksāti nodokļi. Savukārt tā paša gada 1. decembrī viņa saņem 1000 eiro autoratlīdzību Latvijā, no kuras nodokļi ir ieturēti. Marija līdz nākamā gada 28. februārim iesniedz autoratlīdzības saņēmēja deklarāciju un līdz 23. jūnijam iemaksā vienotajā nodokļu kontā 500 eiro (25 % no 2000).



Autoratlīdzības izmaksātājs iesniedz EDS paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām ar ienākuma veida kodu "1061"[8] līdz nākamā mēneša 15. datumam un samaksā nodokli vienotajā nodokļu kontā līdz 23. datumam.

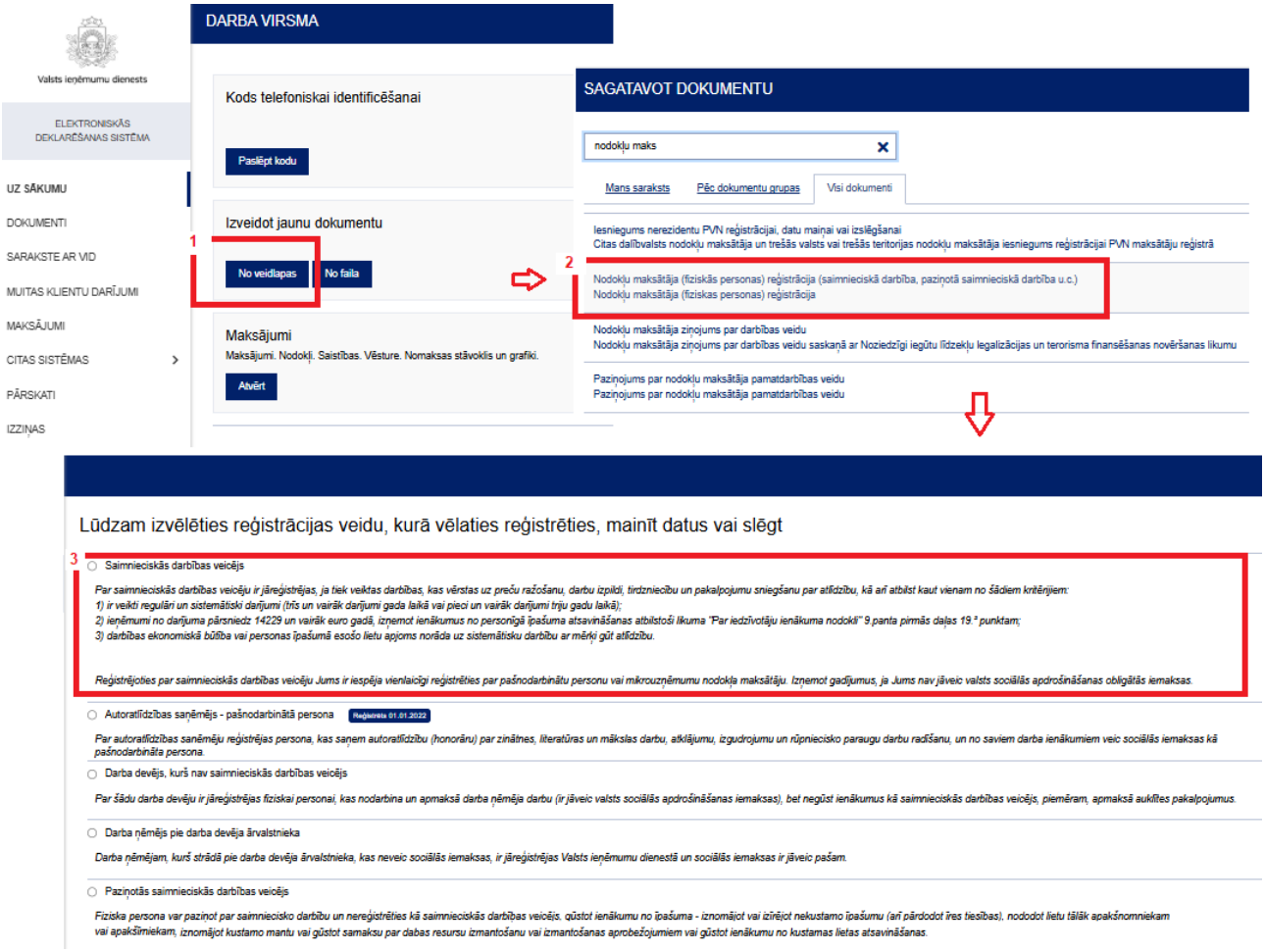
[7] Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" pārejas noteikumu 166. punkts.
[8] VID ienākumu veidu un papildu atvieglojumu veidu kodu saraksts.

3. Autoratlīdzība, ja ir reģistrēta saimnieciskā darbība

Autoratlīdzības saņēmējs var reģistrēt saimniecisko darbību VID, izvēloties attiecīgi šādus nodokļu maksāšanas režīmus:

- saimnieciskās darbības veicējs vispārējā nodokļu režīmā, kas maksā VSAOI un IIN;
- saimnieciskās darbības veicējs, kas maksā MUN.

Reģistrēties EDS var šādi:



Ja autoratlīdzības saņēmējs ir reģistrējis saimniecisko darbību, autoratlīdzības saņēmējs kārto grāmatvedību un nodokļus aprēķina un maksā pats.

4.1. Saimnieciskās darbības veicējs vispārējā nodokļu režīmā

Autoratlīdzības saņēmējs kā saimnieciskās darbības veicējs (pašnodarbinātais) vispārējā nodokļu režīmā maksā **VSAOI, IIN** un **minimālās VSAOI**.

Saimnieciskās darbības veicēja ienākums vispārējā nodokļu režīmā ir **peļņa** – ieņēmumi, no kuriem atskaita ar saimniecisko darbību saistītos izdevumus.

Autoratlīdzības saņēmējs saimnieciskās darbības izdevumos var piemērot nosacītos izdevumus 25 % vai 50 % apmērā no autoratlīdzības atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida.

Ja saimnieciskās darbības veicējs saņem **autoratlīdzību un citu veidu saimnieciskās darbības ienākumus**, visus saimnieciskās darbības ienākumus summē gan VSAOI aprēķināšanai, gan IIN aprēķināšanai.

Saimnieciskās darbības veicējs kārto saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnālu. Materiāls "Grāmatvedības kārtošana vienkāršā ieraksta sistēmā" par šī žurnāla kārtošanu pieejams VID tīmekļvietnes sadaļā "Saimnieciskās darbības veicēji".

4.1.1. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Saimnieciskās darbības veicējs (izņemot MUN maksātāju) aprēķina VSAOI kā pašnodarbinātais.

Ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī sasniedz minimālās algas apmēru	Ienākumi no saimnieciskās darbības mēnesī nesasniedz minimālās algas apmēru
740 eiro un vairāk	**Mazāk par 740 eiro**
31,07 %* no vismaz 740 eiro (vai izvēlēta lielāka VSAOI objekta**) + vismaz 10 % no starpības starp faktiskajiem ienākumiem un 740 eiro (vai cita izvēlētā VSAOI objekta, no kā veiktas VSAOI pēc likmes 31,07 %)	VSAOI pensiju apdrošināšanai (**10 %** no faktiskajiem ienākumiem)

*VSAOI likme pašnodarbinātai personai – autoratlīdzības saņēmējam – vispārējā gadījumā ir **31,07 %** no VSAOI objekta, bet, ja pašnodarbinātā persona vienlaikus nodarbojas ar nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, VSAOI likme ir 26,59 %.[9]

Ja ienākumi no autoratlīdzības mēnesī ir lielāki par 740 eiro, pašnodarbinātais var izvēlēties VSAOI objektu, kas nav mazāks par 740 eiro vai lielāks par faktisko ienākumu.

Jāņem vērā, ka **izraudzītais VSAOI objekts** nākotnē **ietekmēs** personas **saņemamo valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu apmēru**.

[9] Ministru kabineta 2020. gada 17. decembra noteikumi Nr. 786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem".

Autoratlīdzības saņēmējam, kurš ir sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma **pensiju**, vai kuram ir piešķirta valsts vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi), vai kura ir persona ar I vai II grupas **invaliditāti, nav jāmaksā VSAOI**.

Ja ienākumi no autoratlīdzības ir mazāki par 740 eiro mēnesī vai arī brīvi izvēlētais VSAOI objekts ir mazāks par faktiskajiem ienākumiem, pašnodarbinātais 10 % VSAOI, kas paredzēta pensiju apdrošināšanai, aprēķina un maksā reizi gadā. Vienlaikus pašnodarbinātajam ir tiesības izvēlēties 10 % VSAOI pensiju apdrošināšanai aprēķināt un maksāt biežāk – reizi ceturksnī.

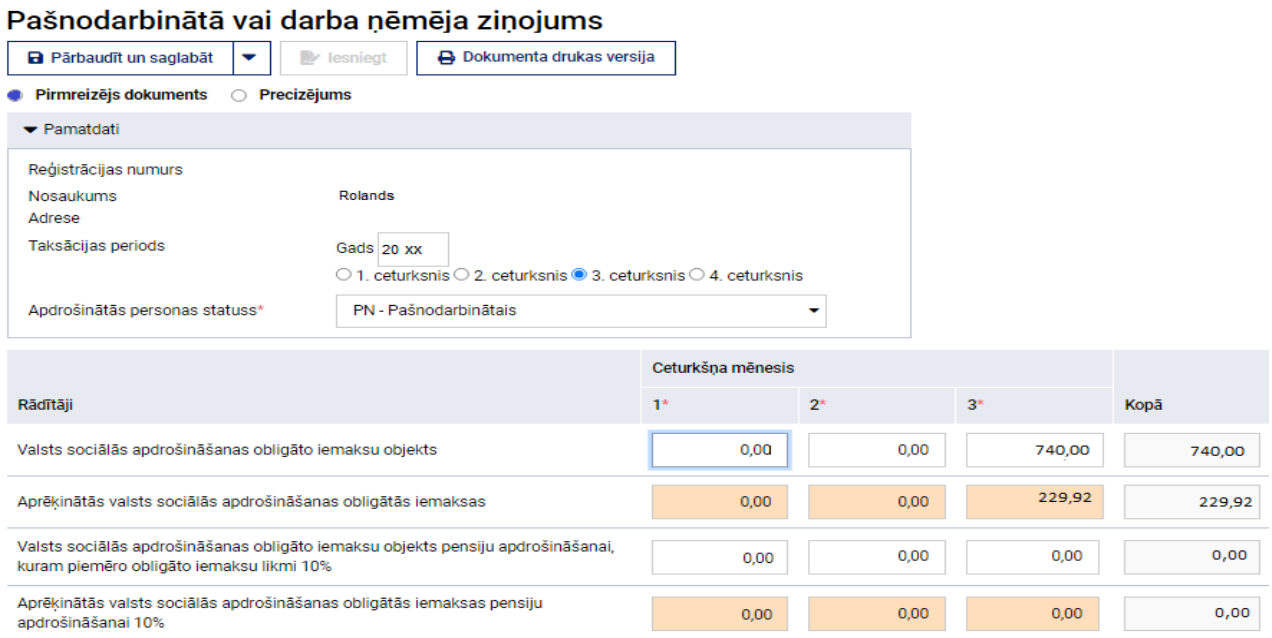
Pašnodarbinātais iesniedz VID pašnodarbinātā ziņojumu par aprēķinātajām VSAOI[10]:

- reizi ceturksnī līdz **17. datumam** nākamajā mēnesī pēc attiecīgā ceturkšņa beigām par ienākumu, kam piemēro vispārējo VSAOI likmi*;
- reizi gadā līdz **17. janvārim** nākamajā gadā (norāda iepriekšējā gada ceturtā ceturkšņa pašnodarbinātā ziņojumā) par ienākumu, kam piemēro 10 % VSAOI likmi.

Aprēķināto nodokli samaksā vienotajā nodokļu kontā līdz pašnodarbinātā ziņojuma sniegšanas mēneša **23. datumam**.

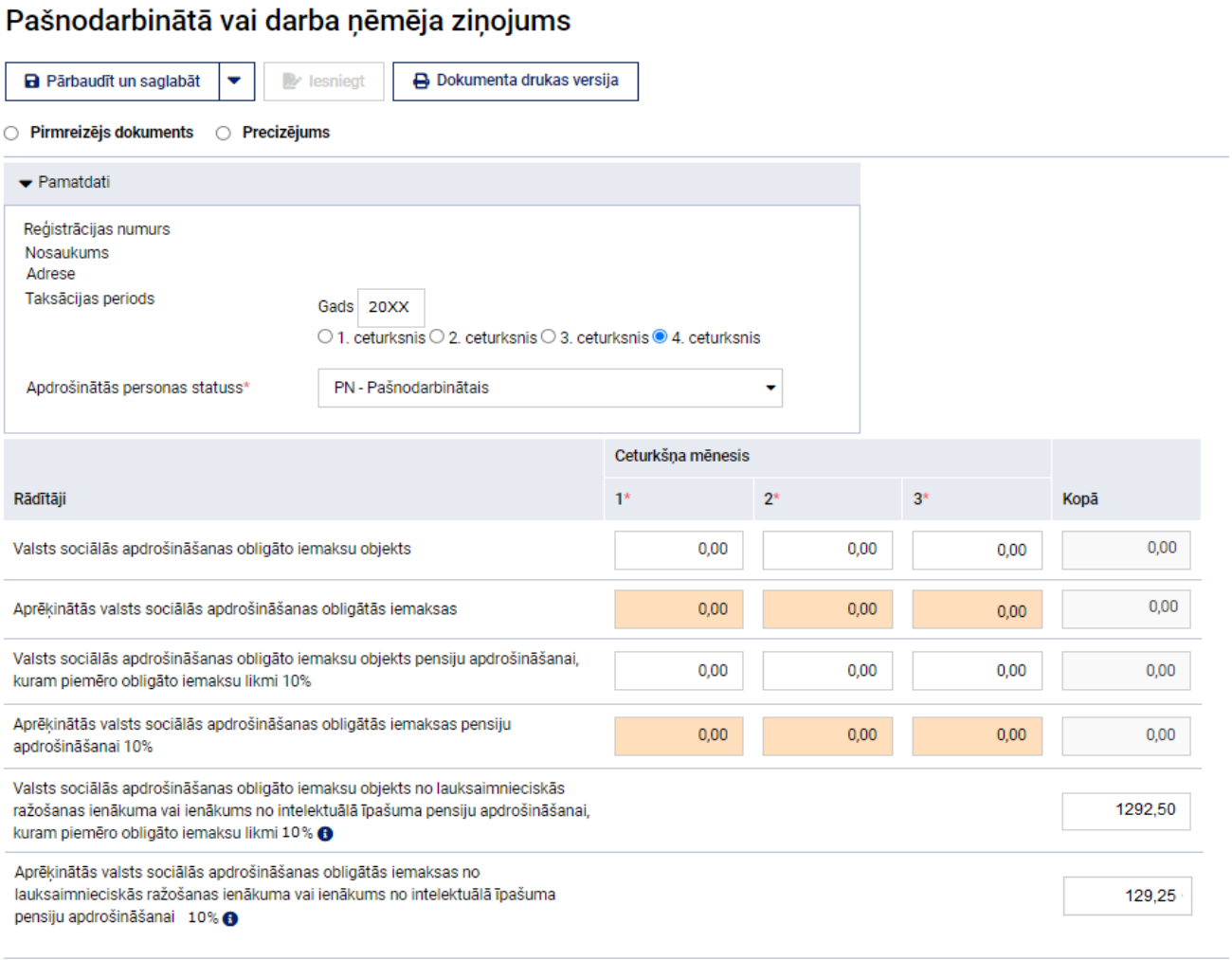
5. piemērs

Rolands ir reģistrējies VID kā saimnieciskās darbības veicējs. Viņš 20. jūlijā pabeidz tulkot darbu un saņem atlīdzību 610 eiro. Tā paša gada augustā autoratlīdzības vai citas saimnieciskās darbības ienākumu viņam nav, bet septembrī viņš saņem autoratlīdzību par tulkojumu 2100 eiro.
Ja piemēro 25 % nosacīto izdevumu normu, ienākums jūlijā, no kura aprēķina VSAOI, ir 457,50 eiro (610 – 152,50 (izdevumi)) un ienākums septembrī ir 1575 eiro (2100 – 525 (izdevumi)). Ja Rolands par septembri izvēlas VSAOI veikt no 740 eiro un papildus 10 % VSAOI maksāt tikai reizi gadā, pašnodarbinātā ziņojumu par veiktajām VSAOI trešajā ceturksnī EDS aizpilda šādi:



[10] Ministru kabineta 2010. gada 7. septembra noteikumu Nr. 827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli" 4. pielikums.

Savukārt pašnodarbinātā ziņojumu par veiktajām VSAOI no 1292,50 eiro ienākuma (457,50 + (1575 -740)) deklarē ceturtajā ceturksnī, aprēķinot 10 % VSAOI par gadu. Ja ceturtajā ceturksnī ienākums nav gūts, EDS pašnodarbinātā ziņojumu par ceturto ceturksni aizpilda šādi:



Pašnodarbinātā vai darba ņēmēja ziņojums

Pārbaudīt un saglabāt | Iesniegt | Dokumenta drukas versija

○ Pirmreizējs dokuments ○ Precizējums

▾ Pamatdati

Reģistrācijas numurs
Nosaukums
Adrese
Taksācijas periods — Gads 20XX
○ 1. ceturksnis ○ 2. ceturksnis ○ 3. ceturksnis ◉ 4. ceturksnis

Apdrošinātās personas statuss* — PN - Pašnodarbinātais

Rādītāji	Ceturkšņa mēnesis 1*	2*	3*	Kopā
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts	0,00	0,00	0,00	0,00
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	0,00	0,00	0,00	0,00
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts pensiju apdrošināšanai, kuram piemēro obligāto iemaksu likmi 10%	0,00	0,00	0,00	0,00
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai 10%	0,00	0,00	0,00	0,00
Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekts no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma vai ienākums no intelektuālā īpašuma pensiju apdrošināšanai, kuram piemēro obligāto iemaksu likmi 10%				1292,50
Aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma vai ienākums no intelektuālā īpašuma pensiju apdrošināšanai 10%				129,25

Rezultātā no 2720 eiro atlīdzības Rolands samaksā 359,17 eiro VSAOI.

Vairāk informācijas VID tīmekļvietnes sadaļā "VSAOI Informatīvie un metodiskie materiāli" materiālā "Pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas".

4.1.2. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Saimnieciskās darbības ienākumu veido ieņēmumu un izdevumu starpība.

Autoratlīdzības saņēmējs, kurš reģistrējies saimnieciskās darbības veikšanai vispārējā nodokļu režīmā, iesniedz **GID** ar aizpildītu **D3 pielikumu** un aprēķina IIN atkarībā no gada apliekamā ienākuma apmēra:

- **25,5** % – gada ienākuma daļai, kas nepārsniedz 105 300 eiro;
- **33** % – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 105 300 eiro.

Ņemot vērā, ka GID tiek uzrādīti arī tādi ienākumi kā darba alga, pensija, kolektīvā pārvaldījuma organizācijas izmaksātas autoratlīdzības, kā arī pārrēķināti piemērojamie nodokļu atvieglojumi (neapliekamais minimums, atvieglojums par apgādājamiem, atvieglojums par invaliditāti) un attaisnotie izdevumi par medicīnas un izglītības pakalpojumiem, deklarācijā aprēķina nodokļu piemaksu vai pārmaksu.



GID iesniedz VID nākamajā gadā no 1. marta **līdz 1. jūnijam** un nodokli maksā vienotajā nodokļu kontā **līdz 23. jūnijam.** Ja kopējie gada ienākumi ir lielāki par 105 300 eiro, GID iesniedz no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam un nodokli maksā vienotajā nodokļu kontā **līdz 23. jūlijam.**

Ja maksājamais nodoklis ir lielāks par 640 eiro, to var samaksāt vienotajā nodokļu kontā trīs daļās līdz 23. jūnijam, 23. jūlijam un 23. augustam.
Ja kopējie gada ienākumi ir lielāki par 105 300 eiro, GID iesniedz no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam un piemaksu veic līdz 23. jūlijam. Ja piemaksājamā summa ir lielāka par 640 eiro, to var samaksāt vienotajā nodokļu kontā trīs daļās līdz 23. jūlijam, 23. augustam un 23. septembrim.

Ja autoratlīdzības saņēmējs negūst citu veidu saimnieciskās darbības ieņēmumus, saimnieciskās darbības izdevumos var iekļaut 25 % vai 50 % **nosacīto izdevumu**, kas saistīti ar samaksas par intelektuālo īpašumu gūšanu atbilstoši autora darba vai izpildījuma veidam. Šādā gadījumā izdevumi nav jāpierāda ar attaisnojuma dokumentiem.[11]

Ja autoratlīdzības saņēmēja saimnieciskās darbības **faktiskie izdevumi ir lielāki** nekā 25 % vai 50 % no ieņēmumiem, var piemērot faktiskos saimnieciskās darbības izdevumus uz attaisnojuma dokumentu pamata. Šajā gadījumā nepiemēro nosacītos izdevumus 25 % vai 50 % apmērā no saimnieciskās darbības ieņēmumiem[12].



Vairāk informācijas par IIN aprēķināšanu – VID tīmekļvietnes sadaļā "Saimnieciskās darbības veicēji".

6. piemērs

Madara ir reģistrējusies VID kā saimnieciskās darbības veicēja vispārējā nodokļu maksāšanas režīmā. Madara par muzikālo darbu izpildījumu šogad janvārī saņem 300 eiro (faktiskie izdevumi 200 eiro), bet decembrī 200 eiro (faktiskie izdevumi 110 eiro).
Ja Madara izvēlas 10 % VSAOI maksāt reizi gadā, viņa līdz nākamā gada 17. janvārim iesniedz pašnodarbinātā ziņojumu par šī gada ceturto ceturksni un par sevi samaksā 19 eiro VSAOI pensiju apdrošināšanai (10 % no 100 eiro (300 - 200) un 10 % no 90 eiro (200 - 110)). Savukārt līdz nākamā gada 1. jūnijam Madara iesniedz šī gada ienākumu deklarāciju un D3 pielikumā ieņēmumos norāda 500 eiro, bet izdevumos norāda 310 eiro (izdevumos neiekļaujot par sevi samaksātās VSAOI 19 eiro apmērā).
Tā kā Madarai šogad ir arī algots darbs, bet kopējie ienākumi nepārsniedz 105 300 eiro, kā arī neveidojas nodokļu pārrēķins par iesniegtiem attaisnotiem izdevumiem vai citiem ienākumiem, kam nav piemērots nodoklis, Madarai jāmaksā 43,61 eiro IIN (25,5 % no (500 – 310 – 19)), un rezultātā no 500 eiro autoratlīdzības Madara ir samaksājusi 62,61 eiro nodokļus.

[11] Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11. panta $3.^5$ daļa.
[12] Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11. panta $3.^5$ daļa.

4.2. Saimnieciskās darbības veicējs mikrouzņēmumu nodokļa režīmā

MUN maksā nodokļus no **apgrozījuma** (ieņēmumiem). Ne izdevumus (arī autoratlīdzības **nosacītos izdevumus**), ne **nodokļu atvieglojumus šim ienākumam nepiemēro**.



Autoratlīdzības saņēmējs MUN režīmā **maksā 25 % MUN**, kas ietver 20 % IIN un 80 % VSAOI, turklāt ir pakļauts arī regulējumam par **minimālajām VSAOI pensiju apdrošināšanai**.



MUN maksātājs reizi ceturksnī iesniedz MUN maksātāja deklarāciju līdz ceturksnim sekojošā mēneša **15. datumam** un samaksā nodokli vienotajā nodokļu kontā līdz **23. datumam.**

MUN deklarācijā norāda ceturkšņa apgrozījumu sadalījumā pa ceturkšņa mēnešiem un no tā aprēķināto MUN.

7. piemērs

Santa ir reģistrējusies VID kā saimnieciskās darbības veicēja MUN režīmā. Santa šogad uzstājas koncertā 5. oktobrī par 3000 eiro un 15. novembrī par 2000 eiro autoratlīdzību, bet decembrī ienākumus negūst. Santa iesniedz MUN deklarāciju līdz nākamā gada 15. janvārim un samaksā 1250 eiro (25 % no 5000) vienotajā nodokļu kontā līdz 23. janvārim.

Ir iespējams izmantot **saimnieciskās darbības ieņēmumu kontu**, kurā nodokļa aprēķināšana, maksāšana un deklarācijas izveidošana notiek automātiski.



Vairāk informācijas VID tīmekļvietnes sadaļās:
- "MUN Informatīvie un metodiskie materiāli" materiālā "Mikrouzņēmumu nodoklis";
- "Saimnieciskās darbības ieņēmumu (SDI) konts".

Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Ja autoratlīdzības saņēmējs (izņemot autortiesību mantinieku vai personu, kam autoratlīdzību izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas) ir veicis VSAOI no mazāk nekā **2220 eiro ceturksnī** un nav vienlaikus darba ņēmējs, viņš **veic** minimālās VSAOI **10 % apmērā** pensiju apdrošināšanai **no 2220 eiro un faktisko ienākumu starpības**.

VSAA aprēķina minimālās VSAOI un ar EDS starpniecību paziņo autoratlīdzības saņēmējam papildus maksājamo VSAOI.

Ja autoratlīdzības saņēmējs nav vienlaikus darba ņēmējs, bet **prognozē, ka viņa ienākumi nesasniegs 2220 eiro ceturksnī**, viņš iesniedz "Pašnodarbinātā apliecinājumu par plānotajiem ienākumiem" (pieejams EDS pie VSAOI dokumentiem):

- vienlaikus ar saimnieciskās darbības reģistrāciju;
- 15 dienu laikā pēc darba ņēmēja statusa zaudēšanas;
- līdz ceturkšņa pirmā mēneša 17. datumam par kalendāra ceturksni;
- līdz 17. janvārim par kalendāra gadu.

Pašnodarbinātā apliecinājumu par plānotajiem ienākumiem var atrast EDS jaunu dokumentu meklētājā:



Ja autoratlīdzības saņēmējs ir VID iesniedzis prognozi, ka autoratlīdzība nesasniegs 2220 eiro ceturksnī, VSAA papildus minimālās VSAOI nerēķina un autoratlīdzības saņēmējam papildus VSAOI nav jāveic.

Minimālās obligātās iemaksas neveic par:

1) notiesāto, kas tiek nodarbināts brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā, vai apcietināto, kas tiek nodarbināts, atrodoties izmeklēšanas cietumā;

2) personu, kura ir sasniegusi vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, vai kurai ir piešķirta valsts vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi);

3) personu ar I un II grupas invaliditāti;

4) personu, kuras pašas vai laulātā algas nodokļa grāmatiņā ir reģistrēts bērns, kas nav sasniedzis triju gadu vecumu;

5) personu, kuras pašas vai laulātā algas nodokļa grāmatiņā ir reģistrēti trīs vai vairāk bērnu līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, no kuriem vismaz viens ir jaunāks par septiņiem gadiem, kamēr bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu;

6) personu, kuras pašas vai laulātā algas nodokļa grāmatiņā ir reģistrēts nepilngadīgs bērns, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti;

7) personu līdz 24 gadu vecumam, kura mācās vispārējās, profesionālās, augstākās (pilna laika studijās) vai speciālās izglītības iestādē, izņemot laiku, kad attiecīgā persona ir pārtraukusi mācības vai studijas;

8) personu, kuru nodarbina darba devējs, kas reģistrēts Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā;

9) personu, kura ir pakļauta sociālās atstumtības riskam un kuru nodarbina darba devējs, kam piešķirts sociālā uzņēmuma statuss;

10) personu, kura sniedz valsts finansētu pavadoņa (bērnam līdz 18 gadu vecumam) vai asistenta pakalpojumu vai pašvaldības finansētu aprūpes pakalpojumu bērnam līdz 18 gadu vecumam, vai Eiropas Savienības politiku instrumentu projekta ietvaros finansētu aprūpes pakalpojumu bērnam līdz 18 gadu vecumam;

11) laiku, kurā pašnodarbinātajam ir pārtraukta saimnieciskā darbība;

12) personu, kura pilda valsts aizsardzības dienestu tiešo dienesta pienākumu izpildes laikā;

13) personu ar invaliditāti līdz 18 gadu vecumam.

Ja autoratlīdzības saņēmējs **neatbilst nevienam no minētajiem** izņēmumiem un nav iesniedzis prognozi VID, ka autoratlīdzības ceturksnī nesasniegs 2220 eiro ceturksnī, VSAA līdz trešā mēneša 20. datumam pēc attiecīgā ceturkšņa beigām paziņo par šīm iemaksām VID, kurš vienas darbdienas laikā informē autoratlīdzības saņēmēju EDS par aprēķinātajām minimālajām VSAOI.

Autoratlīdzības saņēmējs VSAA aprēķināto piemaksu veic līdz nākamā gada **23. oktobrim** vienotajā nodokļu kontā.

8. piemērs

Ulvis sniedz mūzikas aranžijas pakalpojumus uzņēmumiem, bet, zinot, ka šajā sezonā varētu nebūt regulāru ienākumu, 12. janvārī iesniedz VID pašnodarbinātā iesniegumu par plānotajiem ienākumiem kalendāra gadā. Ulvis tā paša gada 20. augustā sniedz autoratlīdzības pakalpojumu par 200 eiro un 30. novembrī – autoratlīdzības pakalpojumu par 400 eiro. Ulvim minimālās VSAOI nav jāveic, jo bija EDS iesniegts pašnodarbinātā apliecinājums par plānotajiem ienākumiem.

Vairāk informācijas par minimālajām VSAOI piemaksām VID tīmekļvietnes sadaļā "VSAOI Informatīvie un metodiskie materiāli" / "Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas" materiālā "Minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas".

Pašnodarbinātais, tai skaitā autoratlīdzības saņēmējs, kurš ieguvis **radošās personas statusu** un kura VSAOI objekts ir mazāks nekā 8880 eiro, minimālo **VSAOI veikšanai var lūgt finanšu atbalstu** Valsts kultūrkapitāla fonda **Radošo personu atbalsta pasākumu programmā**[13].

[13] Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 20.[4] panta vienpadsmitā daļa.

Nodokļu maksāšanas režīmu salīdzinājums

Autoratlīdzības nodokļu režīmi, kas nav atkarīgi no autoratlīdzības saņēmēja nodokļa režīma izvēles

Autoratlīdzības režīms / raksturojošie kritēriji	**Autortiesību mantiniekam**	**Autoratlīdzībai, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas**
Reģistrācija VID	Nav nepieciešama	
Izdevumi	Nepiemēro	25 % vai 50 %
IIN	25,5 % vai 33 % Ietur autoratlīdzības izmaksātājs. Ja autoratlīdzības saņēmēja kopējie ar nodokli apliekamie ienākumi gadā pārsniedz 105 300 eiro (t. sk. nesaistīti ar autoratlīdzību), autoratlīdzības saņēmējām, iesniedzot GID, pārsnieguma daļai tiek piemērota 33 % likme	
VSAOI	Nemaksā	
Autoratlīdzības izmaksātāja pienākumi	Iesniedz paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām līdz nākamā mēneša 15. datumam ar ienākuma veida kodu "1012" un samaksā ieturēto nodokli līdz 23. datumam	Iesniedz paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām līdz nākamā mēneša 15. datumam ar ienākuma veida kodu "1003" un samaksā ieturēto nodokli līdz 23. datumam

Autoratlīdzības saņēmēja nodokļu aprēķināšanas salīdzinājuma piemēri ar **25 % izdevumiem**, eiro

Autoratlīdzības režīms / aprēķins mēneša ienākumam	**Autortiesību mantiniekam**	**Autoratlīdzībai, ko izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas**
1. Līguma summa	1500,00	1500,00
Izdevumi (25 %)		375,00
IIN	382,50	286,88
Ienākums pēc nodokļa samaksas	1117,50	1213,12
2. Līguma summa	700,00	700,00
Izdevumi (25 %)		175,00
IIN	178,50	133,88
Ienākums pēc nodokļa samaksas	521,50	566,12
3. Līguma summa	500,00	500,00
Izdevumi (25 %)		125,00
IIN	127,50	95,63
Ienākums pēc nodokļa samaksas	372,50	404,37

Autoratlīdzības saņēmēja nodokļa režīma izvēles iespējas

<table>
<tr><td rowspan="2">Autoratlīdzības režīms / raksturojošie kritēriji</td><td rowspan="2">Autoratlīdzības režīms</td><td colspan="2">Reģistrēta saimnieciskā darbība</td></tr>
<tr><td>Vispārējais režīms (VSAOI + IIN)</td><td>MUN</td></tr>
<tr><td>Reģistrācija VID</td><td>Kā autoratlīdzības saņēmējs – pašnodarbināta persona</td><td colspan="2">Kā saimnieciskās darbības veicējs</td></tr>
<tr><td>Izdevumi</td><td>Nepiemēro</td><td>25 % vai 50 %, vai faktiskie izdevumi</td><td>Nepiemēro</td></tr>
<tr><td>IIN</td><td rowspan="2">25 %
Ietur autoratlīdzības izmaksātājs.
Sastāv no 20 % IIN un 80 % VSAOI</td><td>25,5 % vai 33 %
Maksā autoratlīdzības saņēmējs atbilstoši gada ienākumam</td><td rowspan="2">25%
Maksā autoratlīdzības saņēmējs.
Sastāv no 20 % IIN un 80 % VSAOI</td></tr>
<tr><td>VSAOI</td><td>31,07 % vai 10 %
Maksā autoratlīdzības saņēmējs atbilstoši ienākumam</td></tr>
<tr><td>Autoratlīdzības izmaksātāja pienākumi</td><td>Iesniedz paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām ar ienākuma veida kodu “1061” līdz nākamā mēneša 15. datumam un samaksā ieturēto nodokli līdz 23. datumam</td><td>Iesniedz paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām līdz nākamā gada 1. februārim ar ienākuma veida kodu “2007”, neieturot nodokļus</td><td>Iesniedz paziņojumu par fiziskajām personām izmaksātajām summām līdz nākamā gada 1. februārim ar ienākuma veida kodu “2007”, neieturot nodokļus</td></tr>
<tr><td>Autoratlīdzības saņēmēja pienākumi</td><td>Ja autoratlīdzības izmaksas brīdī nav ieturēts nodoklis* vai autoratlīdzība gūta ārzemēs, iesniedz autoratlīdzības saņēmēja deklarāciju līdz nākamā gada 28. februārim un samaksā nodokli līdz 23. jūnijam</td><td>Iesniedz pašnodarbinātā ziņojumu līdz 17. datumam nākamajā mēnesī pēc attiecīgā ceturkšņa beigām un samaksā VSAOI līdz 23. datumam.
Iesniedz GID līdz nākamā gada 1. jūnijam, samaksā IIN līdz 23. jūnijam</td><td>Iesniedz MUN deklarāciju līdz 15. datumam nākamajā mēnesī pēc attiecīgā ceturkšņa beigām un samaksā nodokli līdz 23. datumam**</td></tr>
<tr><td>Minimālās VSAOI pensiju apdrošināšanai</td><td colspan="3">VSAA aprēķina ienākumu starpību līdz minimālajam VSAOI objektam, par kuru autoratlīdzības saņēmējam jāmaksā papildus 10 % VSAOI, ja autoratlīdzības saņēmējam paralēli nav darba attiecību vai autoratlīdzības saņēmējs nav iesniedzis prognozi VID, ka ienākumi nesasniegs 2220 eiro ceturksnī</td></tr>
</table>

* Piemēram, saņemta no fiziskās personas, kas nav saimnieciskās darbības veicējs.
** Ir iespēja izvēlēties Saimnieciskās darbības ieņēmumu (SDI) kontu nodokļa aprēķināšanas un deklarēšanas automatizēšanai.

Autoratlīdzības saņēmēja nodokļu aprēķināšanas salīdzinājuma piemēri ar **25 % izdevumiem**, eiro

Autoratlīdzības režīms / aprēķins mēneša ienākumam	**Autoratlīdzības režīmā**	**Saimnieciskās darbības veicējs vispārējā režīmā (VSAOI + IIN)***	**MUN maksātājs**
1. Līguma summa:	1500,00	1500,00	1500,00
Izdevumi (25 %):	0,00	375,00	0,00
VSAOI		268,42 (229,92+38,5)	
IIN		218,43	
Nodokļi kopā:	375,00	486,85	375,00
Ienākums pēc nodokļu nomaksas	1125,00	1013,15	1125,00
2. Līguma summa:	700,00	700,00	700,00
Izdevumi (25 %):	0,00	175,00	0,00
VSAOI		52,50	
IIN		120,49	
Nodokļi kopā:	175,00	172,99	175,00
Ienākums pēc nodokļu nomaksas	525,00	527,01	525,00
3. Līguma summa:	500,00	500,00	500,00
Izdevumi (25 %):	0,00	125,00	0,00
VSAOI		37,50	
IIN		86,06	
Nodokļi kopā:	125,00	123,56	125,00
Ienākums pēc nodokļu nomaksas	375,00	376,44	375,00
Citi ekonomiskie ieguvumi vai zaudējumi	- mazākas sociālās garantijas + neņem vērā papildu 3% nodokļa aprēķinā	+ ja nav citu ienākumu, var samazināt IIN ar attaisnotajiem izdevumiem un nodokļu atvieglojumiem + var piemērot faktiskos izdevumus	+ var izvēlēties SDI kontu + neņem vērā papildu 3% nodokļa aprēķinā - mazākas sociālās garantijas

*Aprēķins vispārējam režīmam ir pamatots uz situāciju, kad autoratlīdzības saņēmējam kopējie gada ienākumi nepārsniedz 105 300 eiro, viņš ir apdrošināts visiem sociālās apdrošināšanas veidiem, pašnodarbinātā VSAOI objektu neizvēlas lielāku par minimālo algu, viņam nav piemēroti nodokļu atvieglojumi un neapliekamais minimums.

Autoratlīdzības saņēmēja nodokļu aprēķināšanas salīdzinājuma piemēri ar **50 % izdevumiem**, eiro

Autoratlīdzības režīms / aprēķins mēneša ienākumam	**Autoratlīdzības režīmā**	**Saimnieciskās darbības veicējs vispārējā režīmā (VSAOI + IIN)***	**MUN maksātājs**
1. Līguma summa:	1500,00	1500,00	1500,00
Izdevumi (50 %):	0,00	750,00	0,00
VSAOI		230,92 (229,92+1)	
IIN		132,37	
Nodokļi kopā:	375,00	363,29	375,00
Ienākums pēc nodokļu nomaksas	1125,00	1136,71	1125,00
2. Līguma summa:	700,00	700,00	700,00
Izdevumi (50 %):	0,00	350,00	0,00
VSAOI		35,00	
IIN		80,33	
Nodokļi kopā:	175,00	115,33	175,00
Ienākums pēc nodokļu nomaksas	525,00	584,67	525,00
3. Līguma summa:	500,00	500,00	500,00
Izdevumi (50 %):	0,00	250,00	0,00
VSAOI		25,00	
IIN		57,38	
Nodokļi kopā:	125,00	82,38	125,00
Ienākums pēc nodokļu nomaksas	375,00	417,62	375,00
Citi ekonomiskie ieguvumi vai zaudējumi	- mazākas sociālās garantijas + neņem vērā papildu 3% nodokļa aprēķinā	+ ja nav citu ienākumu, var samazināt IIN ar attaisnotajiem izdevumiem un nodokļu atvieglojumiem + var piemērot faktiskos izdevumus	+ var izvēlēties SDI kontu + neņem vērā papildu 3% nodokļa aprēķinā - mazākas sociālās garantijas

*Aprēķins vispārējam režīmam ir pamatots uz situāciju, kad autoratlīdzības saņēmējam kopējie gada ienākumi nepārsniedz 105 300 eiro, viņš ir apdrošināts visiem sociālās apdrošināšanas veidiem, pašnodarbinātā VSAOI objektu neizvēlas lielāku par minimālo algu, viņam nav piemēroti nodokļu atvieglojumi un neapliekamais minimums.

Saistošie normatīvie akti

- Autortiesību likums
- Likums "Par nodokļiem un nodevām"
- Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"
- Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu"
- Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumi Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"
- Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumi Nr. 662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību"
- Ministru kabineta 2010. gada 7. septembra noteikumi Nr. 827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"
- Ministru kabineta 2020. gada 17. decembra noteikumi Nr. 786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem"
- Ministru kabineta 2021. gada 7. septembra noteikumi Nr. 610 "Noteikumi par paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām iekļaujamo informāciju"
- VID ienākumu veidu un papildu atvieglojumu veidu kodu saraksts
- Ministru kabineta 2022. gada 31. maija noteikumi Nr. 322 "Kārtība, kādā individuālie komersanti un citas fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību, individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības kārto grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā"

Lai apskatītu iepriekšējās versijas, seko saitei:

- Nodokļi no autoratlīdzības 2025.gadā (26.08.2025.)
- Nodokļi no autoratlīdzības 2025.gadā (22.09.2025.)

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 28.12.2021.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 22.09.2025.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas sadaļā "Sarakste ar VID".